

Obsah

Několik slov před vstupem do knihy 11

HLAVA PRVNÍ

I. kapitola: Založení Republiky Československé a spletité cesty, jež k němu vedly 15

1. Na cestě k požadavku založit vlastní národní stát. Byl český národ moderní a státotvorný? Či nebyl a stal se jím? 15
2. Program českého (československého) národního státu jako východisko z nouze 23

II. kapitola: Převraty národní a bolševické, ať vítězné či poražené, rozvracejí habsburskou monarchii a formují mj. Republiku Československou 34

1. Převrat rakouskoněmecký a trnitá cesta, jež k němu tolika oklikami vedla 34
2. Národní převrat český (československý) v Českých zemích 37
3. Souboj mezi rakouskoněmeckým a českým převratem v Českých zemích spolu s poznámkou o vlivu revoluce v Německu na československé záležitosti 46
4. Polské války a těšínsko-oravsko-spišské intermezzo 54
5. Maďarský národní převrat v Uhrách (v Maďarsku a na Slovensku) 59
6. Slovenský a československý převrat na Slovensku 62
7. Pokusy o II. etapu rozšíření bolševické revoluce z Ruska do střední Evropy a jejich výsledky 70
 - Češi a Slováci ve vírech ruské revoluce 70
 - Německo 71
 - Československo 72
 - Rakousko 74

8.	Protimadařská a protibolševická podivná válka o východní země ČSR...	74
9.	...a její dějnotvorné i neslavné výsledky	81

HLAVA DRUHÁ

III.	kapitola: Hospodářské poměry a sociální vztahy v Československu	89
1.	Poválečný rozvrat, bída a sociální bouře	89
2.	Československý stát, jeho ústava, elity a aparáty	97
	Nástup německé reprezentace	97
	Ústava	99
	První parlamentní volby, kritické léto 1920 a jeho prosincové vyústění	104
3.	Obyvatelstvo republiky z hlediska sociálního a národního (se zvláštním přihlédnutím ke Slovensku)	110
	Počty a byty národů	112
	Hospodářské, sociální a kulturní rozvrstvení obyvatelstva	115
	Demografická revoluce — životní styl a vliv městského způsobu života	117
4.	Aparáty československého státu	128
	Administrativa	129
	Policie a četnictvo	131
	Československá armáda	135
IV.	kapitola: Cesta k malému československému blahobytu a jeho limity	141
1.	Systémy vládnutí v ČSR na cestě k parlamentní demokracii	141
	Idea demokracie	141
	Revoluční diktát národa československého	142
	Instalace parlamentu odpovědné vlády — ale jen „kvartální“	143
	Vláda Pětky — zpátky k československé celonárodní koalici s prvky oligarchie	144
	Přicházejí konečně střídající se levo- a pravostředé vlády západoevropského ideálu?	146
2.	Charakter a struktury politických stran: základy „pilířového“ systému demokracie v ČSR	147
	Jmenovací horečky a jejich systémové pokračování	148
	Budování pilířů	151
	Pyramida Republikánské strany československého venkova	153

Piliře Československé sociálně demokratické strany dělnické a Československé strany národně socialistické	158
Opory Hlinkovy slovenské ľudové strany (HSLS)	162
3. Stanoviska a proměny politických stran ČSR	163
Strany československé	164
Autonomistické strany	165
Českoněmecké a slovenskomadžarské strany	165
Podkarpatská Rus	166
Volba prezidenta republiky roku 1927	167
4. Polovičatosti a chyby problematické správní reformy	167
5. Hospodářství a sociální politika státu	172
Nostrifikace průmyslu, bank a pojišťoven	175
Pozemková reforma	179
6. Průmyslová konjunktura a její vlivy společnost	186
Ekonomický vzestup	186
Následky ve skladbě sociálních vrstev a národů	190
V. kapitola: Na obratníku	194
1. Obyvatelstvo: kultura, věda, publicistika a noviny	194
Obyvatelstvo	194
... a jeho národy	196
Zdraví lidu: tělovýchovné organizace	197
Sport, turistika, tramping	199
Věda	201
Publicistika, noviny a novináři	204
2. Nástup krizových předzvěstí v zemědělství a průmyslu, první krizové oblasti (1929–1931/32)	207
VI. kapitola: Slovensko jako národně politický problém	213
1. Kořeny a příčiny	213
2. Pittsburská dohoda a Hlinkova pařížská krize	217
3. Autonomistické hnutí a jeho kontaminace (separatismus, klerikální fašismus)	220
4. Přelomové volební vítězství HSLS ve 20. letech a heslo „slovenské autonomie“	226
5. „Vacuum iuris“ a Tukův proces	231
6. Vývoj slovenské ekonomiky za konjunktur a hospodářských krizí	234
7. Slovenská národní svébytnost za Velké krize a vztah české politiky k věci	239
8. Podkarpatská Rus a její autonomie	247

HLAVA TŘETÍ

VII. kapitola: Hospodářská krize se mění ve Velkou a v krizi sociálně politickou, národně politickou a státní	251
1. To nejnnutnější o elitách a jejich odpovědnosti za republiku a národní osudy Čechů a Slováků	251
2. Nejhlubší propady československé ekonomiky a následky krize doma i v zahraničí	261
3. Snižování mezd a stávky, propouštění a nezaměstnaní	267
4. Československé extrémy (zvláště bolševický) za Velké krize a v době předmnichovské	272
5. Hnutí nezaměstnaných a stávky za krize, střílení do lidu, instalace „autoritativní demokracie“	278
6. Komunismus odvážně zahajuje politiku velkého oblouku na cestě k moci v Československu	283
7. Specificky „československý“ výstup z krize za prohlubující se mezinárodní izolace státu	286
8. „Duše“ národů ČSR za výstupu z krize: Češi, Slováci – Maďaři a Němci	289
9. Od DNSAP k Henleinově vlastenecké frontě a Sudetendeutsche Partei	298
Volební triumf Sudetendeutsche Partei a jeho následky	300
10. Nová vláda, nový prezident	304
11. Henleinovy nové záměry, úspěchy a problémy; souboj vlády a neoaktivismu s SdP	308
VIII. kapitola: Stát se připravuje na obranu republiky a demokracie	315
1. Nutnost změny – čelem k novému nepříteli	315
Zemřel zakladatel státu	315
Země v okamžicích očekávané katastrofy	317
Nová vojenská doktrína a nový strategický plán obrany	320
2. Pevnosti	322
Plány a stavba	325
Kontrašpionáž v boji o pevnosti	326
3. Reorganizace a přezbrojení armády	327
4. Občané v přípravě na obranu	332
IX. kapitola: Zápas o přežití Československa vrcholí	336
1. Československo pod koordinovaným náporům Hitlera a Henleinovy strany — za stupňujícího se nátlaku appeasementu	336
Anšlus a co bylo po něm	336

	Národnostní statut kontra karlovarské požadavky	338
	„Malá mobilizace“	340
	Obecní volby	341
2.	Horké léto 1938	342
	Nepřátelé za konferenčním stolem	342
	Od diplomatických nátlaků k vyšetřovateli Runcimanovi	345
3.	Slovenská otázka před Mnichovem	352
	Matematika a zásadní otázky národů	352
	Cesta k Národnostnímu statutu (a státu) – a jeho negace hlinkovci	353
4.	Konce První republiky: ultimáta, demise a Vláda národní obrany, mobilizace – a kapitulace	360
	První anglo-francouzské ultimátum a jeho přijetí	360
	Bezprostřední následky	362
	Od vzbouření lidu k demisi vlády	364
	Jana Syrového „Vláda národní obrany“	366
	Vznesené cíle a reálné možnosti Syrového vlády	367
	Od Godesbergu přes všeobecnou mobilizaci k Mnichovu	369

HLAVA ČTVRTÁ

X.	kapitola: Od Mnichova k nacistické okupaci (Co byla „Druhá republika?“)	374
1.	První republika se stává v Hitlerově Nové Evropě minulostí	374
	České země: nové hranice – obyvatelstvo – národy	376
	Slovenský Mnichov v arbitrážní podobě	378
2.	Roztrhání ekonomiky Česko-Slovenské republiky a jeho sociální a kulturní důsledky	381
	Hospodářství Druhé republiky	381
	Sociální stav	383
	Kulturní marasmus a kulturně politický úpadek	384
3.	Stát a politické režimy Druhé republiky	387
	České země na cestě k zápolení autoritativní demokracie s totalitou	387
	První půlrok „říšské župy Sudety“	398
	Slovensko na cestě k fašistické totalitě	402
4.	Konce Druhé republiky: Protektorát Čechy a Morava a Slovenský štát	410
	Slovenská separace a okupace Podkarpatské Rusi	410
	Okupace Českých zemí a utvoření Protektorátu Čechy a Morava	413

XI. kapitola: Závěr	420
1. Založení československého státu a jeho dějinný smysl	420
2. Československá parlamentní demokracie, její specifika a vady	424
3. Národohospodářský a sociálně-národní problém První republiky (zvláště pak konce slovenských a německých osudů v československém státě)	426
4. Finis a summa zároveň	432
Přehled vlád	436
Použité a doporučené prameny a literatura	449
Zdroje vyobrazení	468
Seznam vyobrazení, tabulek a mapek	470
Seznam zkratk	476
Jmenný rejstřík	481